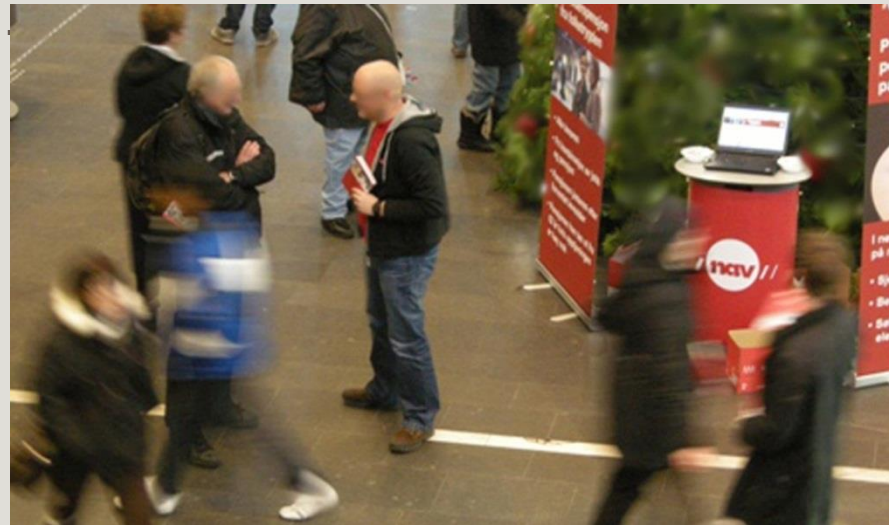

- Effekter av pensjonsreformen på pensjonsuttak og sysselsetting
- Jobbskifter blant seniorer

Pensjonsforum
28. februar 2014

Ole Christian Lien
Arbeids- og velferdsdirektoratet
ole.christian.lien@nav.no

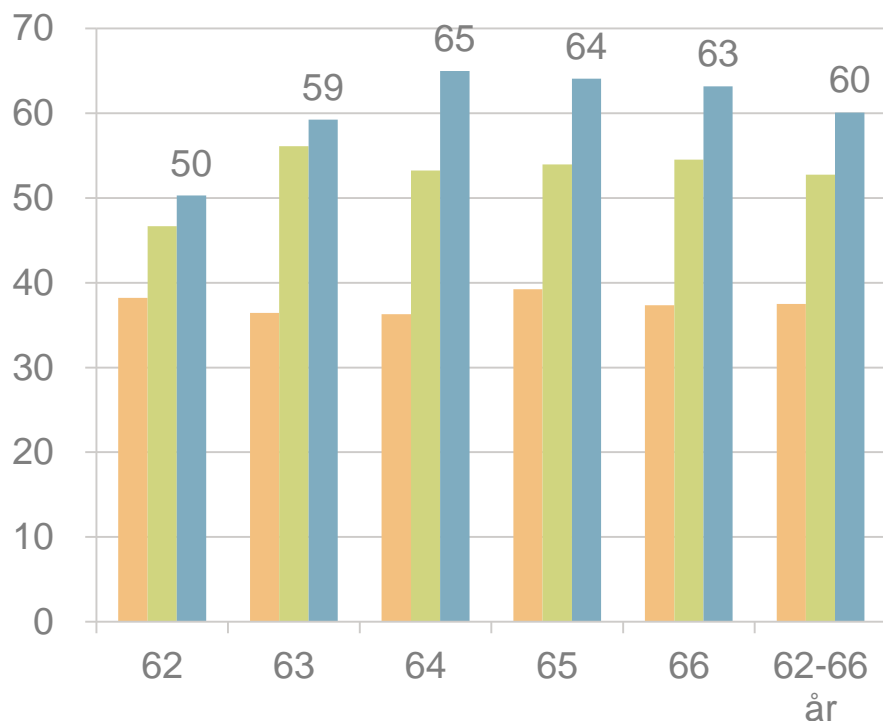
The word 'Agenda' in a bold, red, sans-serif font. The background of the slide features a blurred image of a calendar with dates in Norwegian, such as 'Mandag 27 SEPTEMBER' and 'Tirsdag 28 SEPTEMBER'.

- **Pensjonsreformen – nyeste tall:**
 - Pensjonsuttak
 - Sysselsetting aldersgruppen 60 +

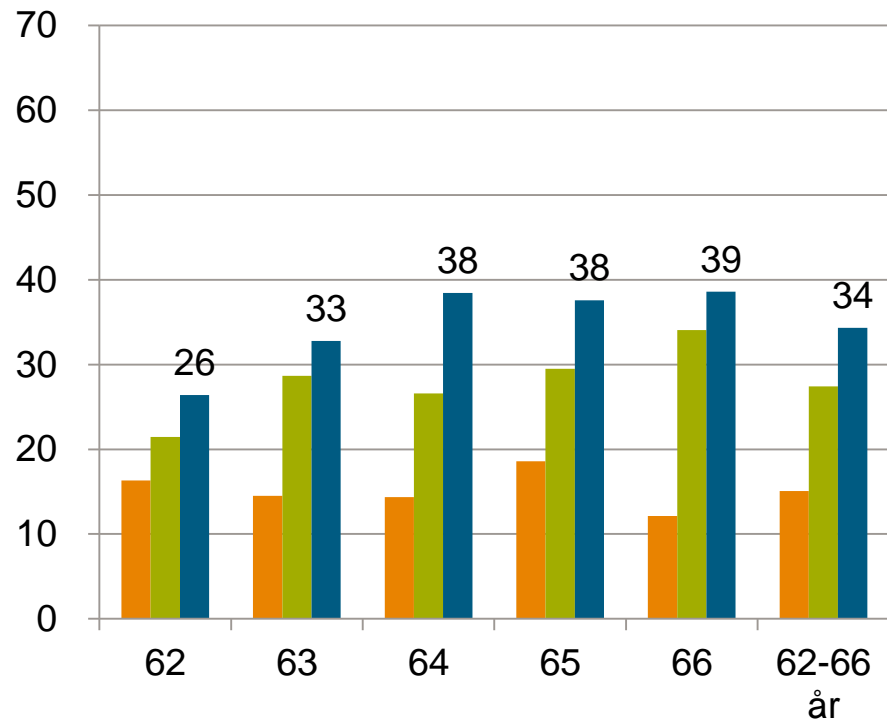
- **Jobbskifter etter 50 år**

1 av 2 menn tar ut så tidlig som mulig 1 av 4 kvinner gjør det samme

Menn

Kvinner

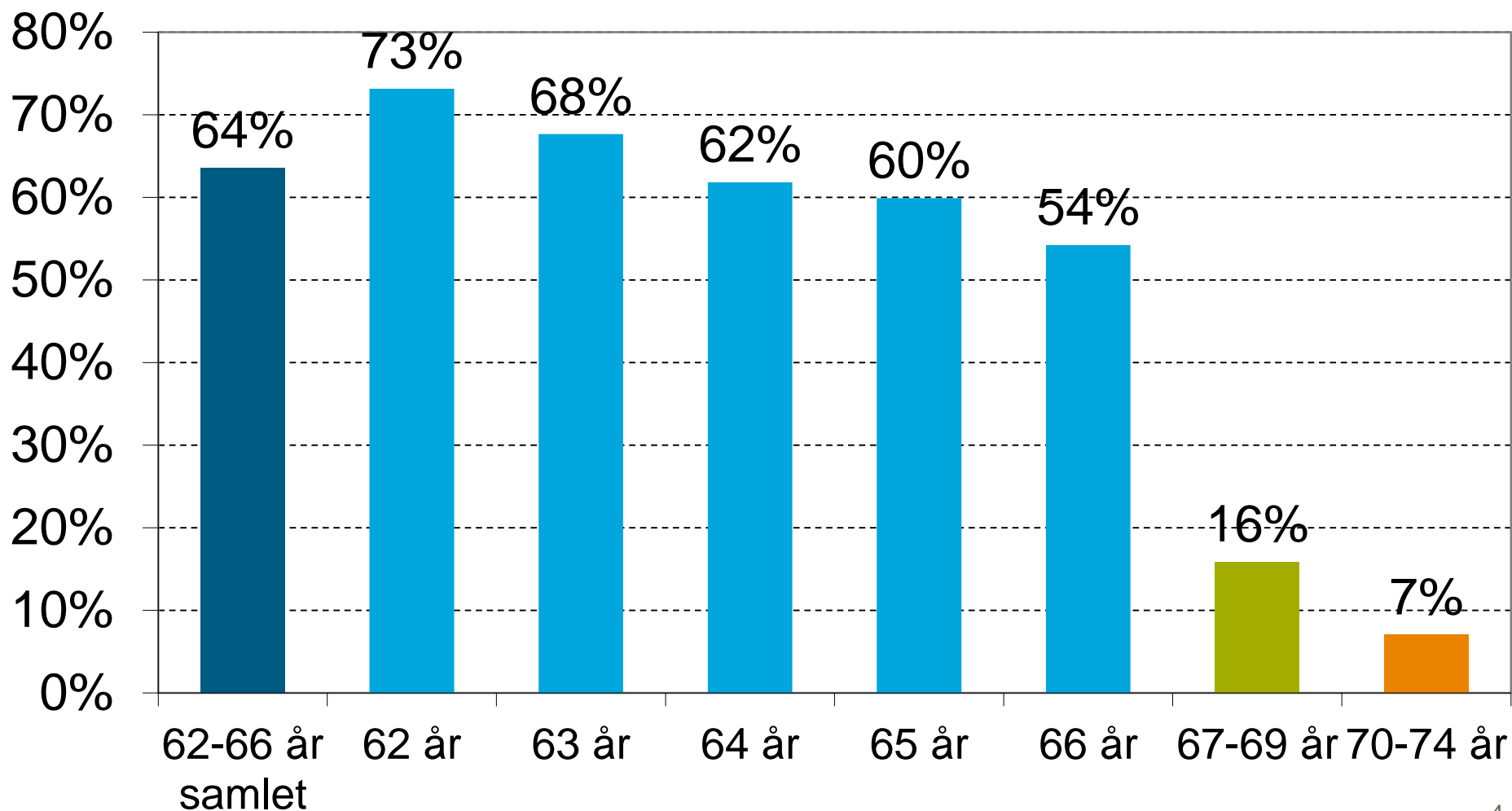

**Uttaksrater som andel av
antall mulige
alderspensjonister**

- Desember 2011
- Desember 2012
- Desember 2013

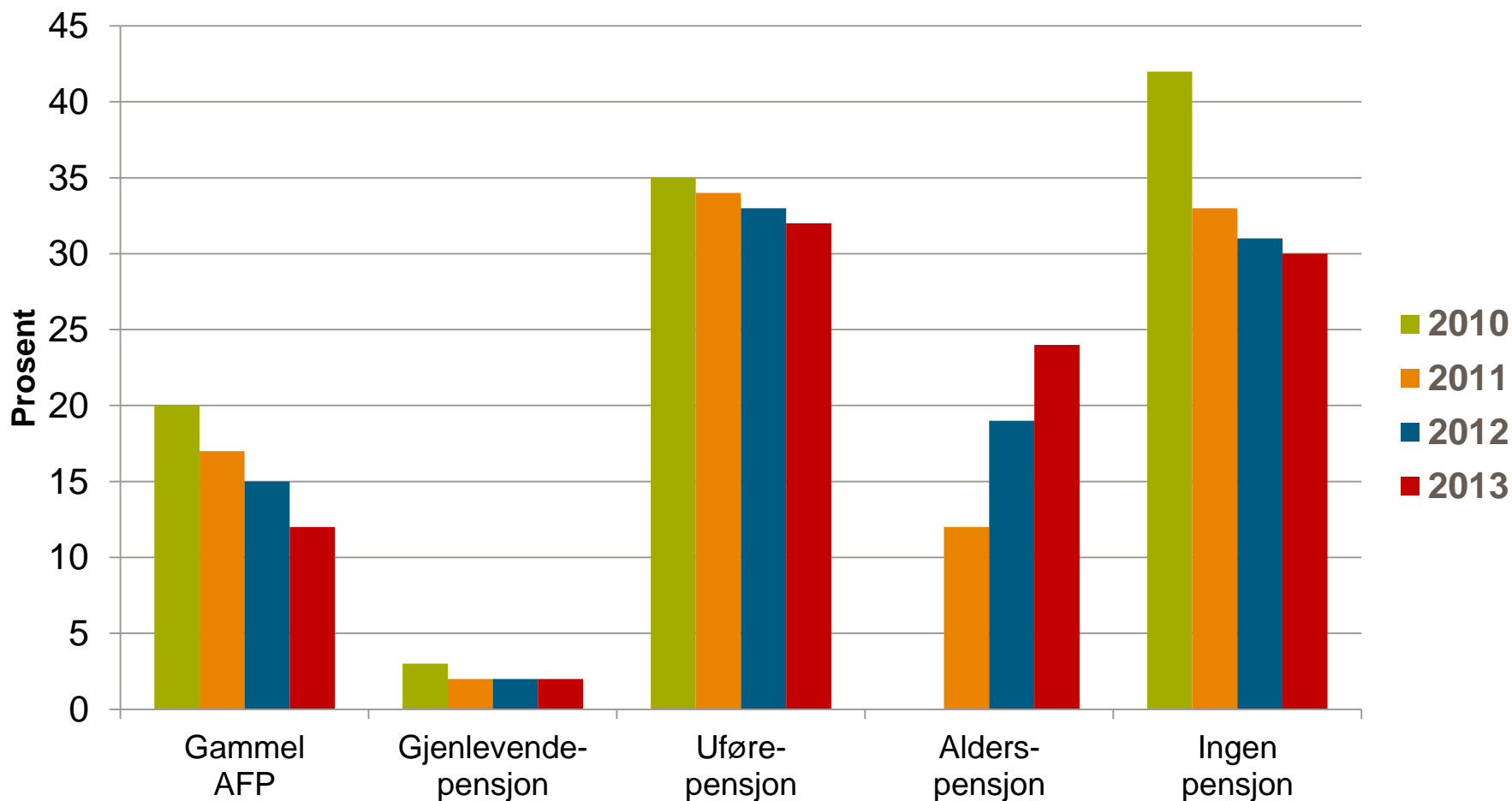
Stadig nesten to av tre i jobb før 67 år

Andel av alderspensjonistene i registrert arbeid, etter alder. Sep. 2013

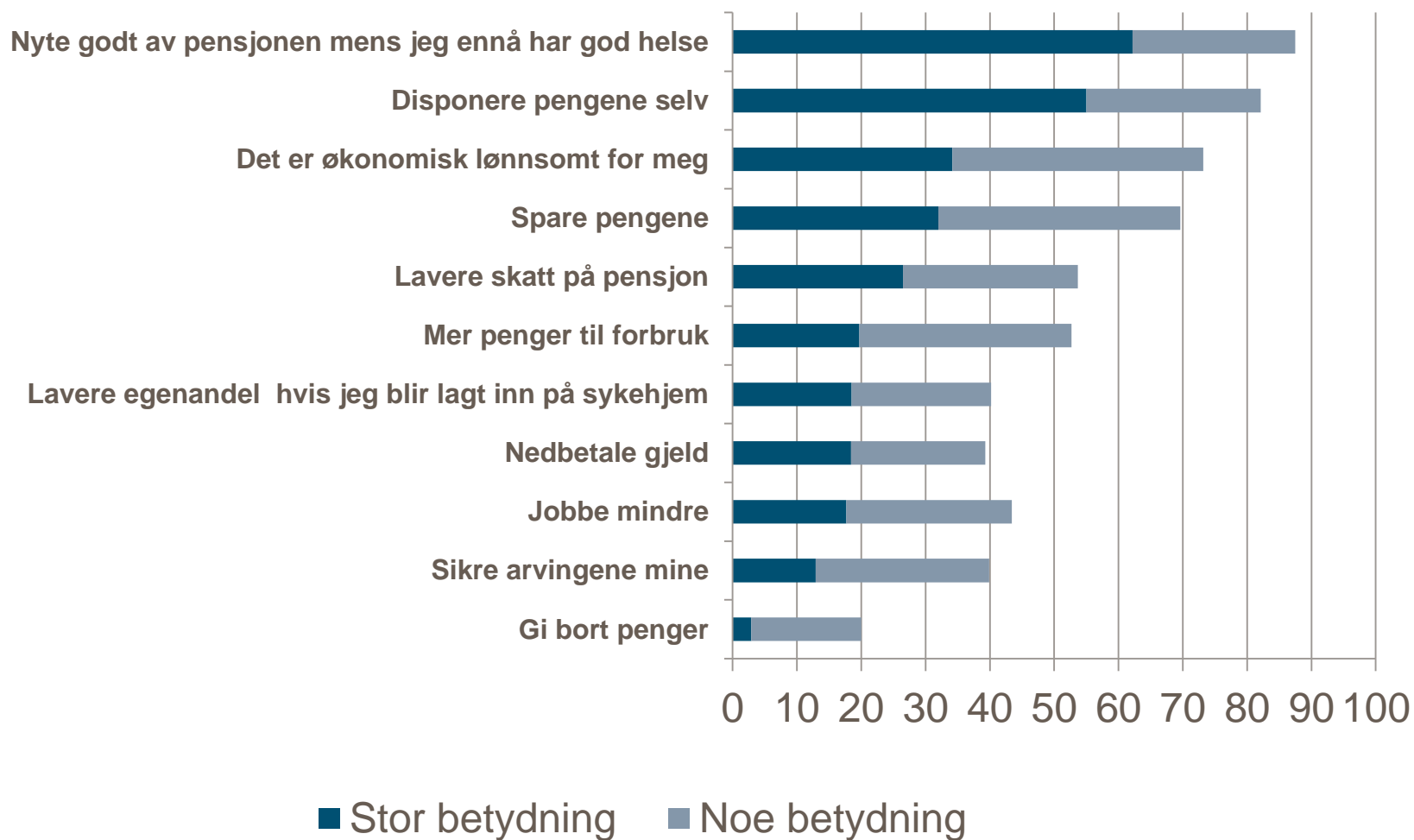

Stadig færre uføre over 62

Befolkning i aldersgruppen 62 – 66 år fordelt etter pensjonsstatus. Desember 2010 – 2013

Begrunnelser for å ta ut tidlig

Kilde: Dahl og Galaasen (2013)

Mangfold av begrunnelser

- Det er vanlig å ha mange grunner til uttak (Snitt = 6 av 11 grunner)

Mange vil både spare og bruke

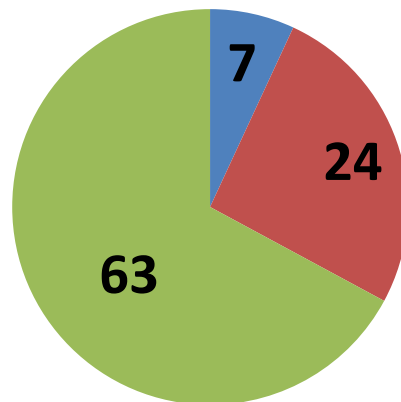
"Honey, I'm making a deposit into our retirement savings."

■ Bare spare

■ Bare nyte

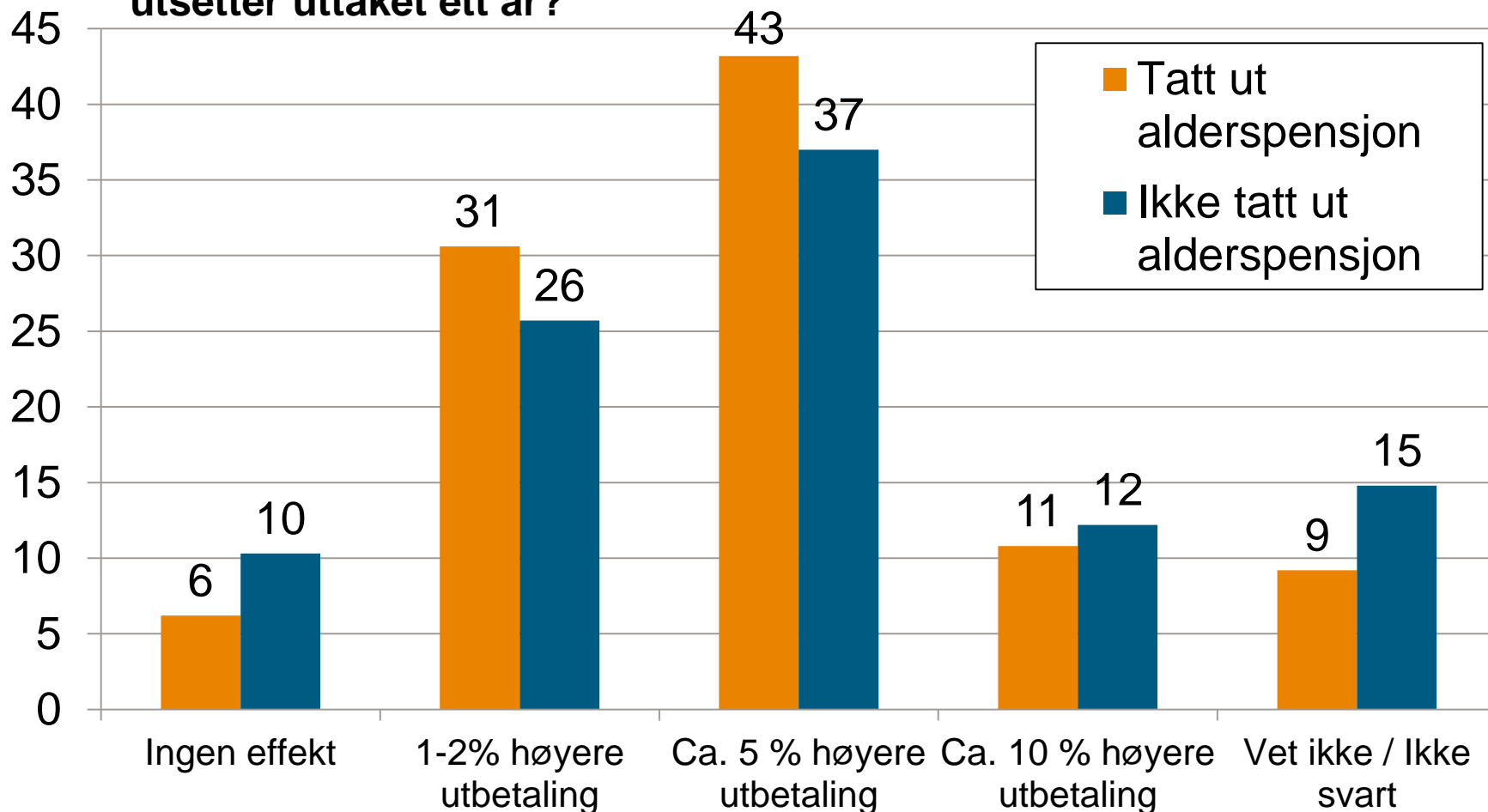
■ Både spare og nyte

Uttak gir økt valgfrihet og fleksibilitet på kort sikt

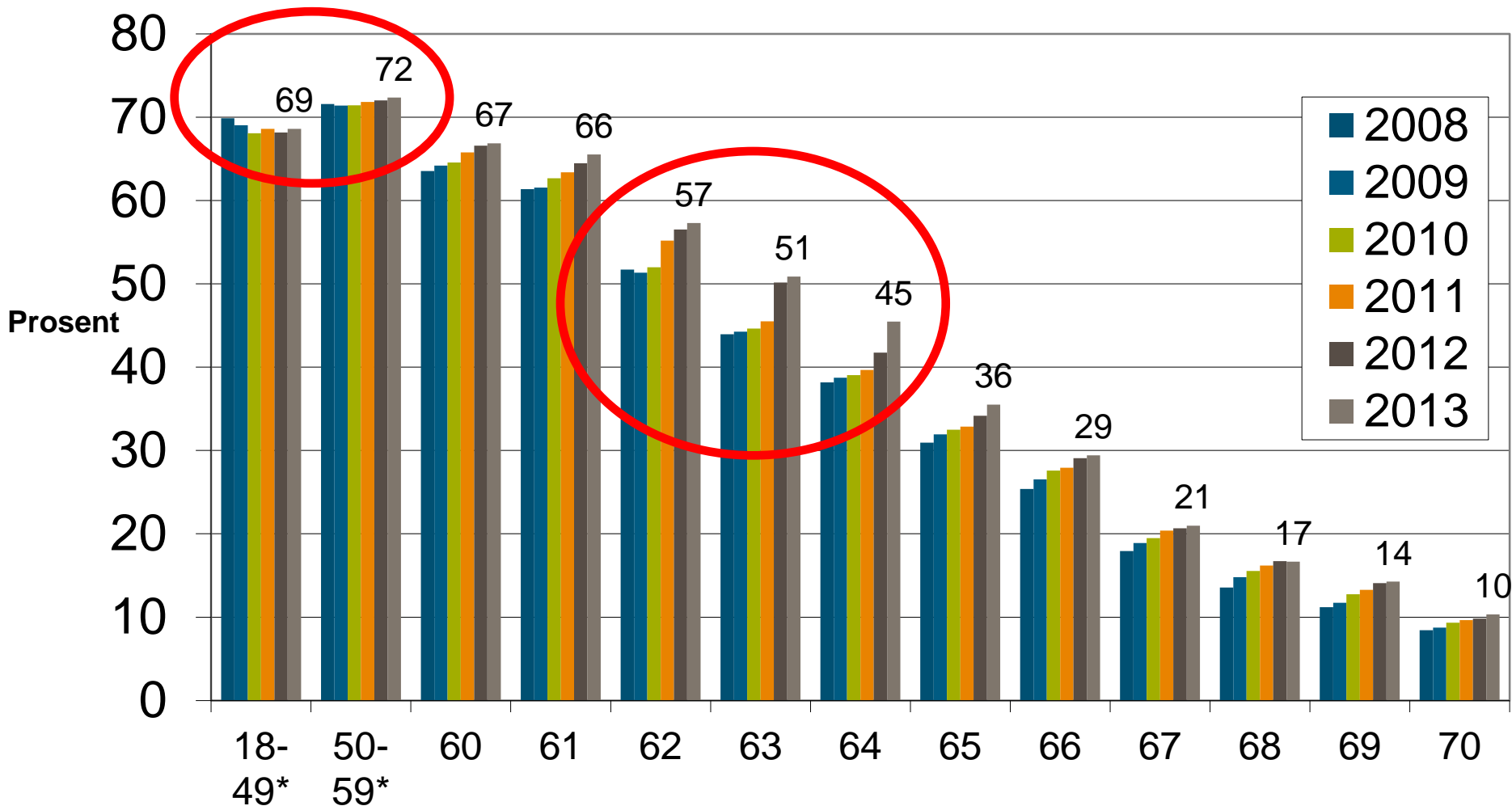
Kjenner folk til konsekvensene av tidlig uttak?

Hvor mye øker din årlige alderspensjon fra folketrygden om du utsetter uttaket ett år?

Effekten av reformen forplanter seg oppover

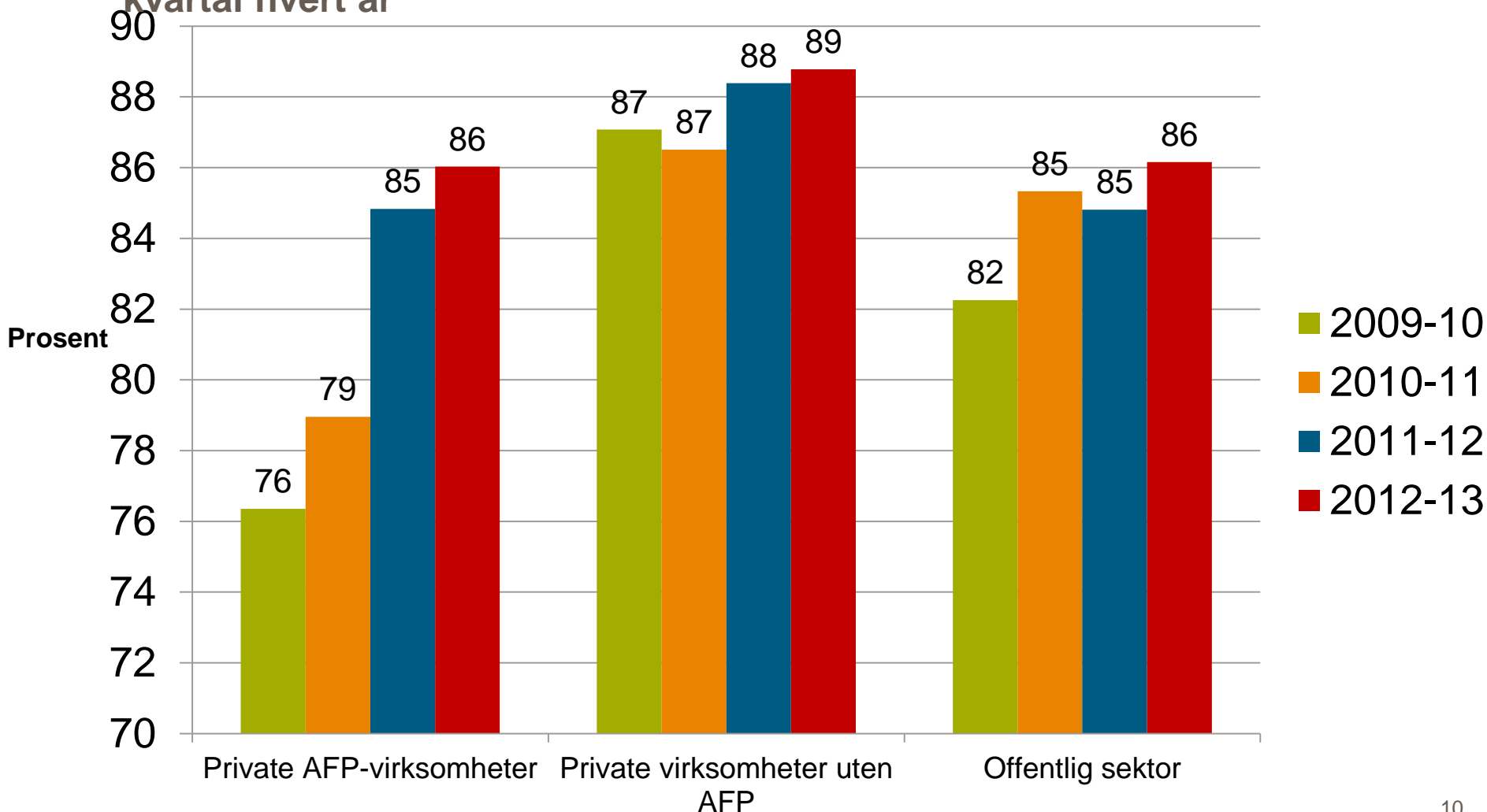
Andel i registrert arbeid, etter alder. Utgangen av 3. kvartal

* aldersstandardiserte tall

Fortsatt størst effekt i private AFP-virksomheter

Sannsynlighet for å fortsette i jobb blant 62-66 åringer, utgangen av 3. kvartal hvert år

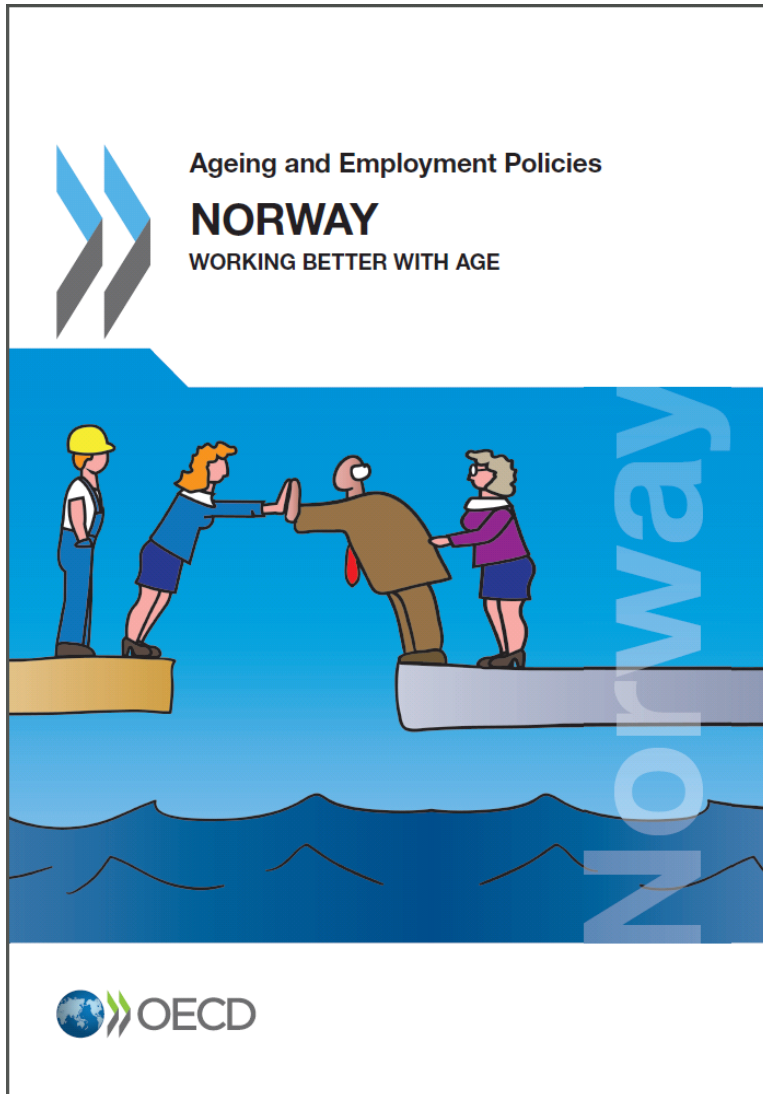
Pensjonsuttak og sysselsetting – oppsummering

- **Stadig flere tar ut alderspensjon før 67 år**
 - 6 av 10 menn og 1 av 3 kvinner blant de med muligheten til det
- **Nesten 2 av 3 jobber ved siden av pensjon**
- **Viktigste motiver for uttak**
 - Nyte godt av pensjonen mens man ennå har god helse
 - Gir større valgfrihet og fleksibilitet på sikt
- **Sysselsettingseffektene av reformen forplanter seg gradvis til høyere aldre**
 - Så langt størst effekt ved 62 – 64 år
- **Størst effekt i private AFP-virksomheter**

The word 'Agenda' is written in a large, bold, red font. It is positioned on the left side of the slide, overlapping the calendar image. The background of the slide features a blurred image of a calendar with dates in French (e.g., 'Mardi 27 SEPTEMBRE', 'Mercredi 28 SEPTEMBRE', 'Jeudi 29 SEPTEMBRE').

- Pensjonsreformen – nyeste tall:
 - Pensjonsuttak
 - Sysselsetting aldersgruppen 60 +
- Jobbskifter etter 50 år

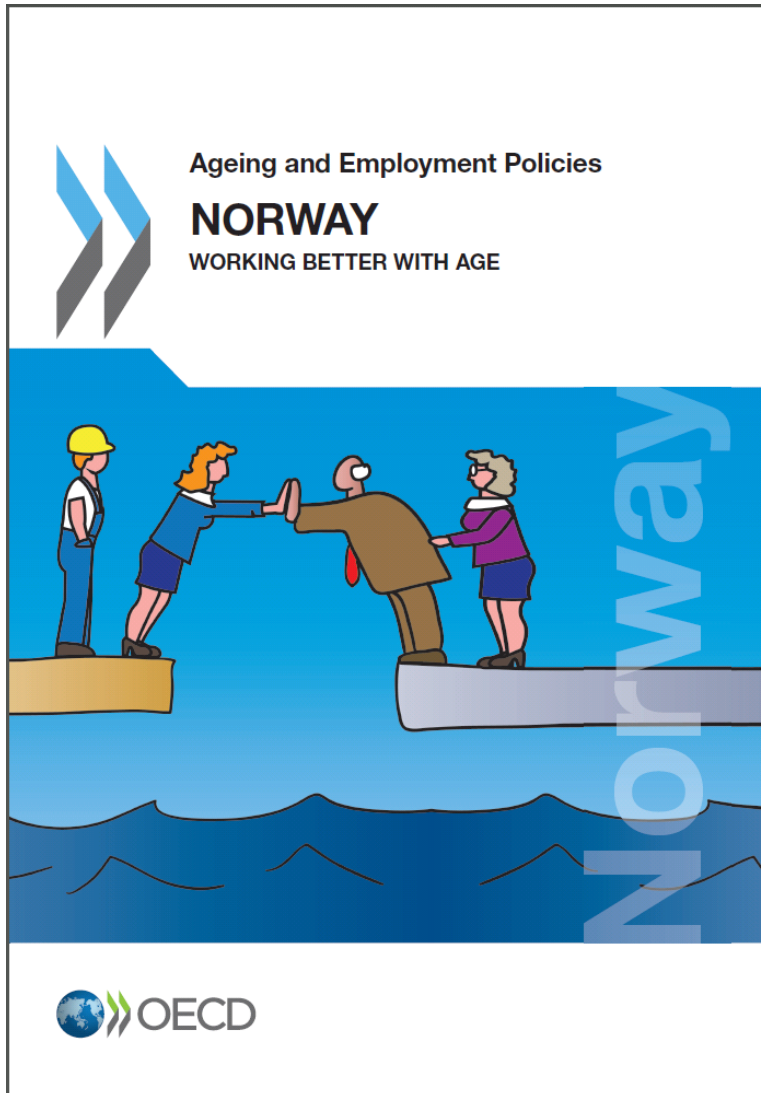
Bakgrunn

OECDs funn:

- Høy sysselsetting blant folk over 50, men lavere vekst enn OECD-snittet
- Seniorer har trygge og stabile jobber
- Men: Lav andel bytter jobb etter 50, lav andel nytilsatte etter 50

Bakgrunn

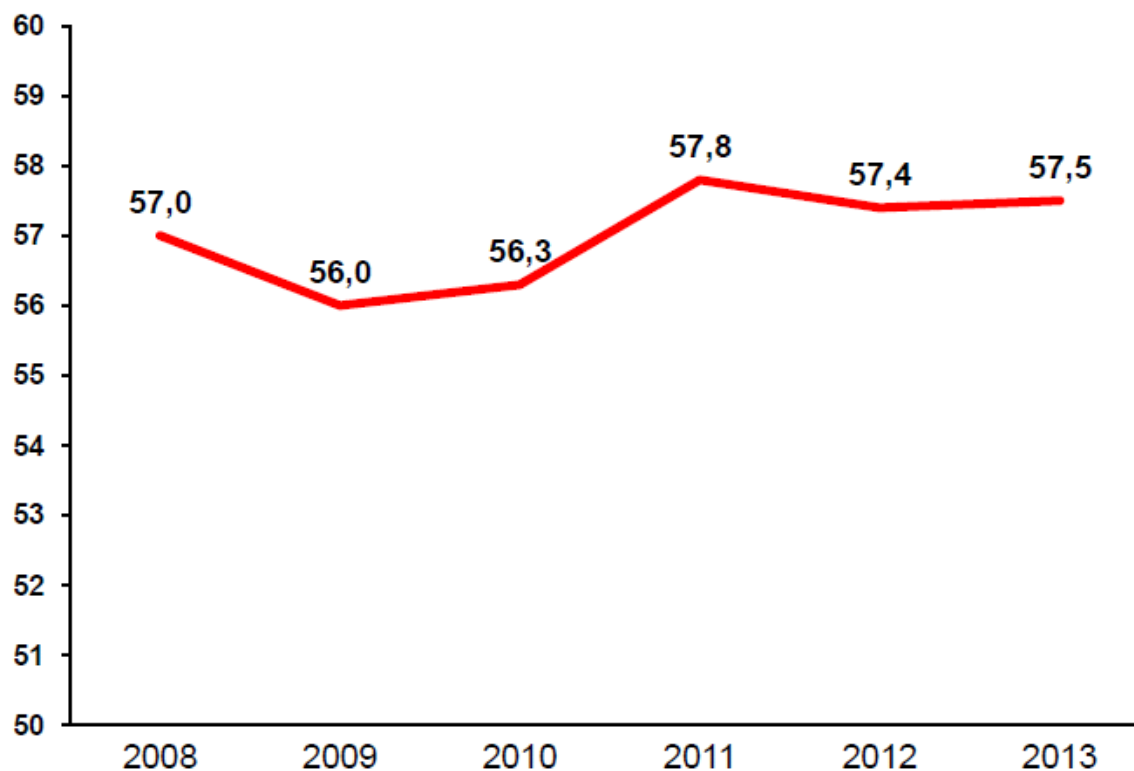

Hvorfor er det et problem med lav andel jobbskifter:

- Arbeidstakerne over 50 år utgjør stadig større andel av arbeidsstyrken:
 - 1993: 14 %
 - 2013: 29 %
 - 2033: 34 % ?
- Lav mobilitet kan gi lav omstillingsevne

Tegn til aldersdiskriminering av eldre arbeidssøkere

Omtrent hvor gammel skal en kvalifisert søker til ledige stillinger være før du vil nøle med å innkalle vedkommende til intervju på grunn av alder?

Pensjon og jobbskifte

AFP:

- Svært ugunstig å bytte jobb fra AFP-bedrift til bedrift uten AFP når du nærmer deg 62

Privat tjenestepensjon:

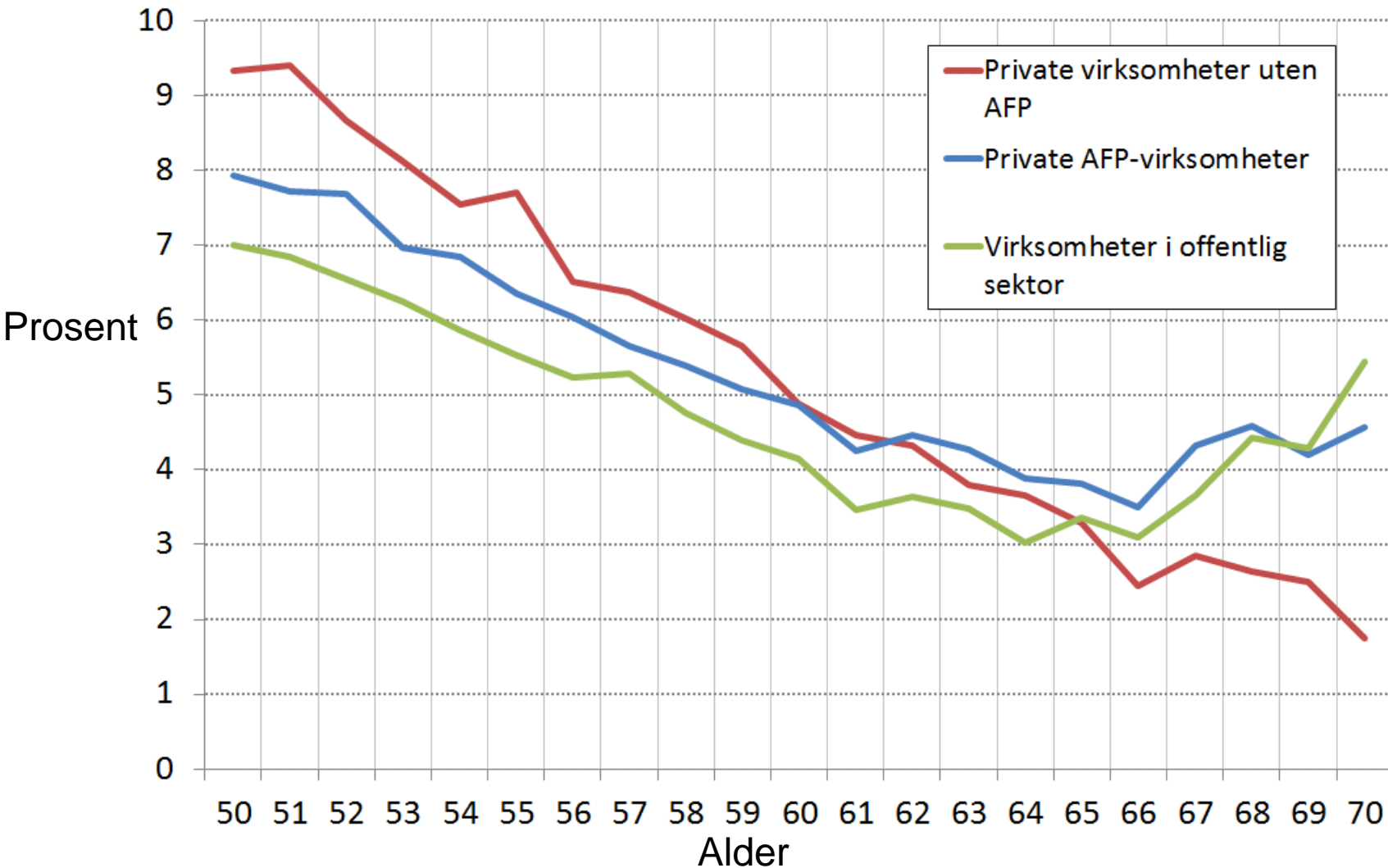
- Innskuddspensjon → ingen konsekvenser
- Ytelsespensjon → kan tape på å bytte jobb
- Kan fortsette i arbeid uten at pensjonen blir redusert

Offentlig tjenestepensjon:

- Jobbskifte til privat sektor før uttak → kan redusere verdien av tjenestepensjonen
- Som hovedregel blir pensjonen redusert om du fortsetter i arbeid
- Særaldersgrenser

Lavest mobilitet i offentlig sektor

Andel som byttet jobb mellom september 2012 – 2013, etter sektor

Andre faktorer som påvirker

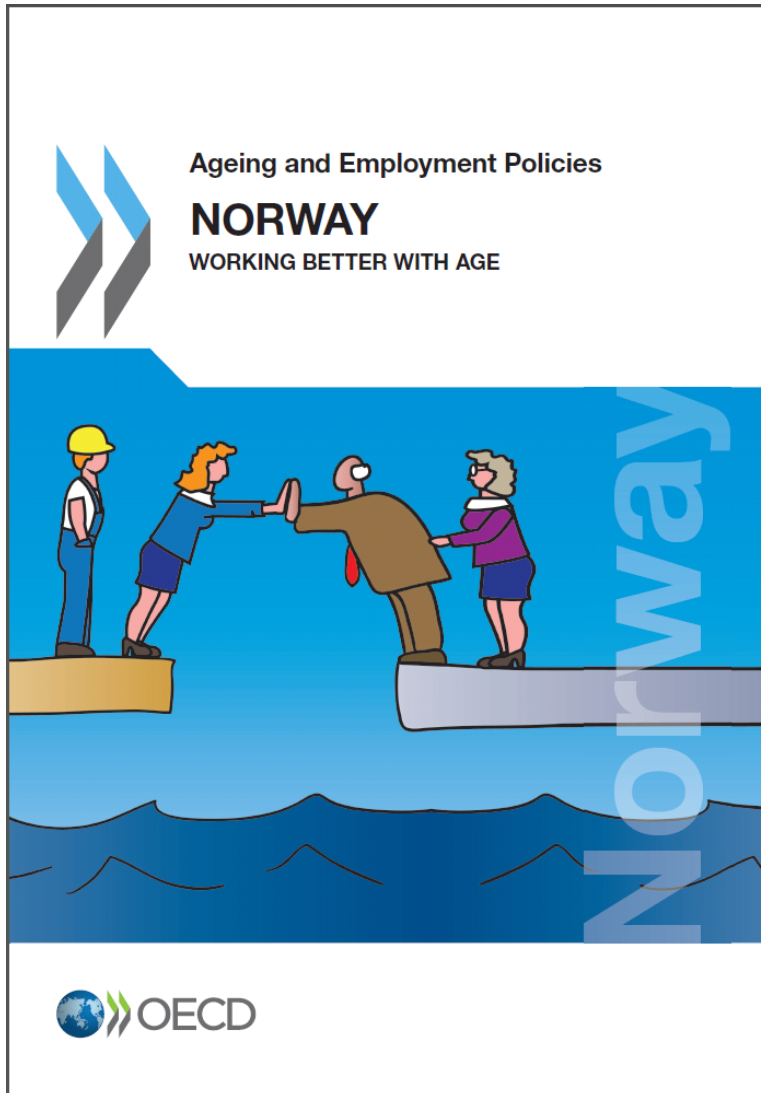
Øker sjansen for å bytte jobb:

- Under 6 års ansiennitet, særlig under 3 år
- Reduserer arbeidstiden med minst 10 timer
- Høy inntekt

Reduserer sjansen for å bytte jobb:

- Mottar uførepensjon
- Jobber i industri, undervisning, salgs-/serviceyrke

Hva kan gjøres?

Noen av OECDs anbefalinger:

- Innføre mål i IA-avtalen om aldersnøytral rekruttering
- Tilpasse offentlig tjenstepensjon fullt ut til pensjonsreformen
- Forenkle AFP ved å slå sammen med tjenstepensjon

Vil du vite mer?

Siste pensjonsartikler i Arbeid og velferd:

[I pose og sekk - hvorfor har så mange valgt å kombinere arbeid og pensjon?](#)

[Få bytter jobb etter fylte 50 år](#)

Siste alderspensjonsstatistikk med statistikknotat:

<https://www.nav.no/Om+NAV/Tall+og+analyse/Pensjon/Alderspensjon>